

♦ יום ראשון כ"ח תשרי ♦

ו (ט) אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרוֹ הָיָה אֲבָרְהָם לֹא הָיָה נְחֻשָׁב לְכֹלָם. אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ: בְּדַרְתָּיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ:

כ"ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק. הוֹאִיל וְהִזְכִּירוֹ, סִפֵּר בְּשִׁבְחוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (משלי י) "זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָה". דָּבָר אַחֵר: לְלַמֵּדךָ שֶׁעַקֵּר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים, מַעֲשִׂים טוֹבִים. בְּדַרְתָּיו • (סנהדרין קח) יֵשׁ מִרְבוּתֵינוּ דוֹרְשִׁים אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה, כָּל־שֶׁפֶן שְׂאֵלוֹ הָיָה בְּדוֹר צַדִּיקִים הָיָה צַדִּיק יוֹתֵר. וַיֵּשׁ שְׂדוּרְשִׁים אוֹתוֹ לְגִנְאִי, לְפִי דוֹרוֹ הָיָה צַדִּיק, וְאֵלּוֹ הָיָה בְּדוֹרוֹ שֶׁל אֲבָרְהָם, לֹא הָיָה נְחֻשָׁב לְכֹלָם. אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ. וּבְאֲבָרְהָם הוּא אוֹמֵר: (לקמן כד) "אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו", נֹחַ הָיָה צָרִיף סַעַד לְתַמְכוֹ, אֲבָל אֲבָרְהָם הָיָה מִתְחַזֵּק וּמִהַלֵּךְ בְּצַדִּיקוֹ מֵאֲלֵיו. הִתְהַלֵּךְ • לְשׁוֹן עֵבֶר, וְזֶהוּ שְׂמוֹשׁוֹ שֶׁל ל', בְּלִשׁוֹן כְּבֹד מְשֻׁמֶשֶׁת לְהִבָּא וּלְשַׁעֲבֵר בְּלִשׁוֹן אֶחָד: (שם א) "קוֹם הִתְהַלֵּךְ", לְהִבָּא. "הִתְהַלֵּךְ נֹחַ", לְשַׁעֲבֵר. (שמואל א יב) "הִתְפַּלֵּל בְּעַד עֲבָדֶיךָ", לְהִבָּא. (מלכים א ח) "וּבָא וְהִתְפַּלֵּל אֶל הַבַּיִת הַזֶּה", לְשׁוֹן עֵבֶר, אֲלֵא שֶׁהֵי"ו שְׂבִרְאֵשׁוֹ הוֹפְכּוֹ לְהִבָּא.

~ נקודות משיחות קודש ~ (אגרות קודש כרך י, אגרת ב'תתקפד)

על הפתוב צדיק היה בדורותיו, וד[ר]ז"ל בזה מה שאין-כן בדורו של אברהם, והקשה וכן הקשה בתו"ש, שהרי בשמות נח היה אברהם בן נח. - יש לומר בזה דהפונה בדורותיו בדור שלו, הינו שהוא הפרנס שלו ומנהיגו וכלשון רז"ל דור ופרנסיו וכו' (ויק"ר פס"ו).

~ נקודות משיחות קודש ~ (עלפי לקוטרשיחות כרך טו פרשת נח)

הזוהר מסביר את ההבדל בין התנהגותו של נח לבין הצדיקים שהיו אחריו, שנח לא התפלל על דורו "לא בעא רחמין על עֲלָמָא", ולכן מכונים מי המבול בכינוי "מי נח", "דביה הוו תלין, דלא בעי רחמי על עֲלָמָא" (=שבו היו תלויים, שלא בקש רחמים על העולם), ואילו הצדיקים שבאו אחריו מסרו את נפשם בשביל בני דורם, כפי שמוצאים שמשה רבינו אמר "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת".

~ נקודות משיחות קודש ~ (עלפי לקוטרשיחות כרך כה, עמוד 19 - מתוך 'לקראת שבת')

צדקתו של נח

נח איש צדיק תמים היה בדלותו

יש מרבוותינו דורשים אותו לשבח, כל-שפן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם (ו, ט. ובפירוש רש"י)

דעת זקנים מבועלי התוספות - עוז והדר

חיים (שם ג יח). גם פסוק זה מוכיח אלה תולדות נח נח איש צדיק. אלה תולדות נח שם וחס ונפת אין קתיב כאן, אלא איש צדיק. ואמר רבותינו ו"ל לא מת נח עד שראה את כל העולם בלו בישובו, וראה שבעים אומות יוצאים מחלציו, ומכלם לא נזכר אלא צדקו, שנאמר איש צדיק תמים (תנחומא ב). איתא בבראשית רבה (ל ט) שכל מי שנאמר בו 'תמים' בידוע שנשלמו שנותיו למדת השבוע. ופירש הרב רבי יצחק בר אברהם, ששנותיו הולכין בשביעיות, כמו שמצינו באברהם ע"ה שחי מאה שבעים וחמש שנים. ונח שחי תשע מאות וחמשים שנה, והם חמשה שנים יתרים על השביעיות. יש לפרש שיש לחשוב משעה שנאמר בו 'תמים', דהיינו כשאמר ה' יתברך לעשות התיבה, והוא נתעסק בה מאה ועשרים שנה (ביר ל א), ושלוש מאות וחמשים [שנה] שנח חי אחר המבול, הרי לך ארבע מאות ושבעים, סלק שנת המבול שאינה נחשבת לפי שנשתנו בה סדרי בראשית (ראה ביר לב ג, סנהדרין קח), והנשארים הולכים לשביעיות: היתה. (כל מקום) [כל מין] שנאמר בו 'יהי', ראה עולם חדש ופרנס אחרים, נח, יוסף (שמות א ח), משה (שם ג א), ואיוב (איוב א א), בכלם נאמר 'יהי' ובכלם תמצא שני רכים הללו (ביר ל ח): תורה י

ט) אלה תולדות נח נח. נח לעילונים נח לתחתונים (ביר ל ח). וכל שנכפל שמו בידוע שהוא צדיק, כמו (להלן בב יא) אברהם אברהם. ומקשינן בירושלמי והקתיב (שם יא ב) תרח תרח. ומשני הדיא אמרה שעשה תרח תשובה (ראה ביר שם ד): איש צדיק. פתח רבי תנחומא פרי צדיק עץ חיים (משלי יא ל), בשעה שנסתלק אדם מן העולם בלא בנים, הוא מיצר (ובושה) [ובוכה], מפני שלא העמיד דורות, אומר לו הקדוש-ברוך הוא יש לך פרי, התורה אשר נגעת בה, שפתוב בה פרי צדיק עץ חיים, 'בניו' אין קתיב כאן אלא 'עץ חיים', וזו היא התורה שנקראת עץ

חיים, וזו היא התורה שנקראת עץ